

Certificat de nivell C1

1. Objectiu general

La persona que opta al certificat del nivell C1 de català (nivell de domini funcional efectiu) ha de ser capaç de comprendre una àmplia gamma de textos llargs i complexos, i de reconèixer-ne el sentit implícit. Ha de poder expressar-se amb fluïdesa i espontaneïtat sense haver de buscar d'una manera molt evident paraules o expressions. Ha de poder utilitzar la llengua de manera flexible i eficaç per a propòsits socials, acadèmics i professionals. Ha de poder produir textos clars, ben estructurats i detallats sobre temes complexos, i ha de demostrar un ús controlat d'estructures organitzatives, de connectors i de mecanismes de cohesió.

Per poder comunicar-se amb satisfacció en català, la persona que opta al certificat C1 ha d'haver aprofundit en els coneixements dels referents i dels comportaments socioculturals més rellevant dels territoris de parla catalana:

a) Referents culturals

- **Coneixements generals sobre els països de parla catalana:**
  - Geografia física: la vida a la muntanya, a les zones costaneres i a l'interior. El fet de la insularitat.
  - Població: corrents migratoris a les Illes Balears durant els segles XX i XXI.
  - Formes de govern: l'articulació de l'Estat (poders legislatiu, executiu i judicial). Partits i dirigents polítics; moviments sindicals.
  - Organització: estereotips associats a la idea de *regió* o *província*. Sistemes fiscals i tipus d'impostos. Principals companyies de serveis (gas i electricitat (sigles, logos).
  - Medicina i sanitat: medicines alternatives.
  - Educació: funcionament del sistema d'ensenyament. Educació a distància; beques; ensenyament per a nousvinguts; convalidació i homologació d'estudis realitzats a l'estranger.
  - Mitjans de comunicació: premsa escrita (revistes especialitzades), TV i ràdio (programes amb més audiència).
  - Religió: implicacions socials de les religions.
  - Política lingüística: llengües minoritàries i majoritàries; llengües en situació normal i llengües minoritzades; organismes públics que planifiquen l'ús de la llengua; política educativa en els territoris de parla catalana.
- **Història:**
  - Història i literatura: del segle V al segle VIII (formació de la llengua catalana); el català preliterari (segles IX-X: els primers textos); el naixement de la prosa catalana (Ramon Llull); els segles XIII-XIV (la Cancelleria; expansió i consolidació de la

corona catalanoaragonesa); el segle XV (el segle d'or de la literatura catalana); els segles XVI-XIX (la decadència); el segle XIX (la Renaixença); el segle XX abans de la guerra civil (modernisme, noucentisme i avantguardes); el segle XX (el franquisme); el segle XX (l'etapa postfranquista).

- Esdeveniments socials i culturals, i personatges de la vida social i cultural: festivals de teatre, de música, de cinema; premis literaris; les grans produccions teatrals en català.

b) Sabers i comportaments socioculturals

– **Condicions de vida i organització social:**

- Identificació personal: noms i dos llinatges (origen dels noms i dels llinatges catalans); malnoms; tractaments protocol·laris.
- La unitat familiar: evolució en els darrers anys.
- Plats típics i begudes: canvis en els hàbits alimentaris en els darrers anys; origen i ingredients dels plats típics catalans; plats relacionats amb festivitats.
- Treball: drets i deures d'empresaris i treballadors.
- Hàbits de consum: unitats de mesures de compra (comprar per unitats, per dotzenes, per pes, a l'engròs).
- Festes, cerimònies i celebracions: commemoració de la mort o del naixements de personatges il·lustres (repercussió als mitjans de comunicació); commemoració relacionades amb diferents col·lectius socials (Dia Internacional de...).

– **Relacions interpersonals:**

- Relacions sentimentals, familiars i d'amistat: temes de conversa habituals en reunions familiars.
- Relacions entre classes socials i generacions: maneres de tractar els infants en llocs públics.
- Relacions amb l'autoritat i l'Administració: convencions en els textos orals i escrits que es dirigeixen a l'Administració.
- Relacions amb els companys de feina: estereotips relacionats amb els grups professionals; associacions que promouen les relacions professionals (col·legis professionals, sindicats, associacions d'empresaris); convencions socials relacionades amb la forma de vestir segons el tipus de feina.
- Relacions en l'àmbit educatiu: la integració social dels nouvinguts.

2. Objectius específics

2.1 Comprensió oral

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder:

- Reconèixer i segmentar la cadena acústica en les diverses unitats que la componen.
- Discriminar les diverses oposicions fonològiques: sord-sonor, oberta-tancada, lateral-gradual, etc.
- Distingir les paraules rellevants d'un discurs (noms, adjectius, verbs) de les que no ho són (falques, paraules crossa).
- Comprendre l'estructura del discurs (sobretot en els monòlegs extensos: les diferents parts, els canvis de tema, etc.).
- Identificar les paraules que marquen l'estructura del text.
- Identificar la varietat dialectal i el registre.
- Copsar el to del discurs (l'agressivitat, la ironia, l'humor, el sarcasme, etc.).
- Activar tota la informació que té de l'interlocutor o del tema que es tracta per preparar la comprensió del discurs.
- Anticipar el que es dirà a partir del que s'ha dit.
- Comprendre prou per seguir una intervenció d'una certa durada sobre temes abstractes o complexos, encara que no siguin de la seva especialitat, tot i que pot ser que hagi de confirmar algun detall, sobretot si l'accent no li és familiar.
- Reconèixer una àmplia gamma d'expressions idiomàtiques i col·loquials, i apreciar els canvis de registre.
- Seguir una intervenció d'una certa durada encara que no estigui ben estructurada i que les relacions entre les idees només siguin implícites i no estiguin indicades explícitament.
- Entendre textos en què aparegui algun argot o alguna expressió idiomàtica.
- Reconèixer alguns indicadors lingüístics de classe social, de procedència geogràfica, de grup professional, etc.
- Comprendre la intenció i el propòsit comunicatiu.
- Comprendre la idea principal del text.
- Discriminar la informació rellevant de la irrellevant.
- Comprendre els detalls o les idees secundàries.
- Entendre els sobreentesos, allò que no es pot dir explícitament (ambigüitats, dobles sentits, el·lipsis, etc.).
- Seguir fàcilment interaccions complexes entre interlocutors experimentats en debats de grup, fins i tot quan els temes no li són familiars.
- Seguir converses transaccionals entre interlocutors experimentats (adquisició de béns i serveis de tot tipus, obtenció d'un certificat mèdic o de residència, etc.).

- Comprendre intervencions en reunions formals si estan ben estructurades, sobre temes relacionats amb la pròpia especialitat.
- Extreure informació precisa d'anuncis públics emesos amb un so distorsionat i de poca qualitat (per exemple en una estació, un aeroport, un centre comercial, un estadi, etc.).
- Comprendre informacions tècniques complexes, com instruccions d'ús i especificacions tècniques de productes i serveis familiars.
- Comprendre una àmplia gamma de material enregistrat i retransmès, incloent-hi algun ús no estàndard de la llengua (lletres de cançons, per exemple), i identificar detalls que inclouen actituds i relacions implícites entre els interlocutors.
- Comprendre sense esforç qualsevol programa emès per un mitjà audiovisual (un noticiari, un documental, un programa de debat, etc.).
- Utilitzar hàbilment els indicis contextuais, gramaticals i lèxics per inferir una actitud, una predisposició, unes intencions i per preveure el que ocorrerà.
- Captar el missatge que s'amaga darrere un anunci publicitari emès per televisió o per ràdio.
- Captar el missatge que s'amaga darrere un acudit o un refrany.
- Recordar paraules, frases i idees durant uns segons per poder reinterpretar-les més endavant.
- Retenir en la memòria a llarg termini les informacions més rellevants, el propòsit comunicatiu, l'estructura del discurs.
- Recórrer a diferents tipus de memòria per retenir informació (visual, auditiva...).

2.2 Comprensió escrita

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder:

- Llegir en veu alta, pronunciant bé tots els sons i amb l'entonació i la velocitat adequades, entenent perfectament el sentit del text.
- Comprendre articles i instruccions tècniques llargues, encara que no tinguin relació amb el seu camp d'especialitat, sempre que pugui tornar a llegir-ne les parts que no li han quedat clares.
- Discriminar les idees principals d'un text de les secundàries.
- Comprendre sense problemes argumentaris (articles d'opinió, assaigs, etc.).
- Comprendre sense problemes una àmplia gamma de textos de caràcter literari (poemes, contes, novel·les i teatre) o basats en fets reals, i pot apreciar-ne les diferències d'estil.
- Resumir una àmplia gamma de textos.
- Escollir en un diccionari l'accepció correcta d'una paraula en un context determinat.
- Pot reconèixer que una paraula nova té relació amb una paraula coneguda (p. e. *gluten* – *glutenina*).
- Passar per alt paraules noves que no són importants per entendre el text.
- Comprendre tot tipus de correspondència (cartes comercials o professionals, faxos, missatges electrònics, etc.).
- Localitzar, mitjançant una lectura ràpida, els detalls importants de textos llargs i relativament complexos (guia de viatge, butlletí oficial, enciclopèdia, manual d'instruccions, etc.).
- Identificar ràpidament el contingut i la importància d'una notícia, d'un article o d'un reportatge sobre una àmplia gamma de temes professionals a fi de decidir si val la pena o no fer-ne una lectura més aprofundida.
- Comprendre amb detall una àmplia gamma de textos que poden aparèixer en la vida social, professional o acadèmica, i identificar detalls subtils que inclouen actituds i opinions de l'autor, tant implícites com explícites (articles d'opinió en revistes especialitzades; ressenyes de pel·lícules, assaigs; treballs acadèmics; contractes senzills – laborals, de lloguer, etc.).
- Comprendre amb detall instruccions públiques llargues i complexes sobre qualsevol procediment, tant si les instruccions estan relacionades amb la seva especialitat com si no ho estan.
- Llegir entre línies; és a dir, ha de poder comprendre idees no formulades explícitament.
- Escollir el significat correcte d'una paraula segons el context.
- Ser hàbil a utilitzar els indicis contextuais, gramaticals i lèxics per inferir una actitud, una predisposició, unes intencions i preveure el que ocorrerà (en llegir, per exemple, tires còmiques o acudits; anuncis publicitaris amb implicacions socioculturals).
- Captar sense problemes les ironies i els dobles sentits dels textos.
- Retenir en la memòria a llarg termini les informacions més rellevants del text (tema i dades bàsiques).

2.3 Domini pràctic del sistema lingüístic

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder demostrar tenir un ampli domini del sistema lingüístic per poder assolir els objectius que es descriuen en els apartats 2.1, 2.2, 2.4 i 2.5.

2.4 Expressió escrita

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder escriure textos clars, fluids i ben estructurats sobre temes complexos, i demostrar que controla els recursos discursius i morfosintàctics propis d'un usuari experimentat, fins al punt que ha de poder destacar les idees principals i ampliar i defensar el seu punt de vista de manera elaborada, amb idees complementàries, justificacions i exemples pertinents per arribar a una conclusió apropiada. Ha de poder demostrar que domina una gran varietat d'aspectes lingüístics que li permeten seleccionar les formulacions adequades per expressar-se clarament i en un estil apropiat, en funció del lector a qui va adreçat el text, sobre una gran varietat de temes generals, acadèmics, professionals i de lleure, sense haver de restringir gairebé mai el que vol dir.

a) Competència funcional:

- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder usar diferents **categories textuais**, que li serviran per definir l'ús funcional del text escrit:
  - **Descripció.** Ha de poder fer descripcions elaborades i d'una extensió considerable, sobre una àmplia gamma de temes, integrant-hi subtemes, desenvolupant punts particulars i acabant amb una conclusió apropiada.
  - **Narració.** Ha de poder escriure de manera ben estructurada una història real o imaginària sense haver de restringir l'extensió del text.
  - **Pot comentar.** Ha de poder explicar, il·lustrar o criticar el sentit d'un text.
  - **Instruccions.** Ha de poder escriure textos instructius sobre qualsevol tema, concret o abstracte, amb adequació a qualsevol situació, sigui qui sigui el lector.
  - **Argumentació.** Ha de poder escriure, de manera clara i prou convincent, sobre aspectes externs presentant una argumentació ben estructurada, i defensar el seu punt de vista amb l'ajuda, si cal, d'arguments secundaris, de justificacions i d'exemples pertinents.
  - **Explicació.** Ha de poder escriure textos sobre qualsevol tema de caràcter personal o general, per mostrar aquest tema objectivament, amb una estructura lògica i eficaç que ajudi el destinatari a fixar-se en els punts més significatius i a recordar-los.
  - **Esriptura creativa.** Ha de poder escriure històries i experiències de ficció, de manera clara i fluida i amb un estil segur, personal i natural apropiat al gènere adoptat i al lector a qui va adreçat.

- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de dominar diferents **gèneres discursius**:
  - **Documents personals**: postals, notes breus (per recordar coses a fer, per anunciar un esdeveniment, per expressar el condol, etc.), avisos, encàrrecs, felicitacions (per un èxit personal o professional, pel naixement d'un fill, etc.), esquela, targetes personals, SMS, cartes i missatges electrònics personals (experiències, sentiments, anècdotes, esdeveniments, etc.), invitacions (per a una festa, per a una inauguració, per a unes noces, etc.), informes en format convencional estàndard sobre temes d'interès personal o professional (informació sobre assumptes quotidians, motius de certes accions, etc.), diari personal.
  - **Documents en tant que ciutadà**: cartes formals, carta al director, convocatòria de reunió, acta de reunió, sol·licitud, reclamacions, queixes i demandes, article d'opinió per a una publicació local, ressenya per a una publicació d'una pel·lícula, d'un llibre o d'una obra de teatre, formularis, currículum, demanda de treball.
  - **Documents professionals i comercials**: correspondència comercial, pressupost, comanda, albarà, factura, rebut, manual d'instruccions, oferiment de serveis professionals, informe, notícia, tira còmica.
- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha d'analitzar, de manera intuïtiva, **els elements de la situació de comunicació** (emissor, receptor, propòsit, etc.) i, segons aquests elements, ha de poder utilitzar adequadament les mateixes **funcions lingüístiques** que els parlants dels nivells A2, B1 i B2.

b) Competència sociolingüística:

L'examinand ha de ser conscient de la **variació lingüística** i dels **diferents nivells de formalitat**, i tenir el coneixement i les habilitats bàsiques per tractar la dimensió social de la llengua: ha de poder ajustar el que escriu i la manera d'escriure-ho a la situació i al destinatari, i adoptar un registre adequat a les circumstàncies i no mesclar-ne al llarg del text; ha de poder utilitzar la llengua de manera flexible i efectiva en les relacions socials, incloent-hi els usos emocionals, al·lusius i humorístics; ha de poder tractar el seu destinatari de *tu*, de *vós* o de *vostè*, segons convengui; ha de poder referir-se una tercera persona amb els tractaments d'*ell* o, per exemple, *el senyor*, *mossèn*, *l'amo*, etc.; ha de poder establir qualsevol contacte social utilitzant les fórmules de cortesia més habituals relatives a salutacions (*hola*, *bon dia*), comiats (*adéu*, *fins demà*), presentacions (*som en...*), peticions, agraïments i excuses (*per favor*, *gràcies*, *em sap greu...*).

c) Competència discursiva:

Adequació:

- Visualment, ha de poder distribuir i organitzar bé el text en l'espai (del paper), de manera que ha de poder escriure un text clar usant les convencions bàsiques d'organització textual.

Coherència:

- Ha de poder seleccionar la **informació** i mesurar-ne la quantitat i la qualitat. Ha de poder evitar l'excés d'incisos explicatius i la repetició innecessària de mots i d'idees. També ha de poder evitar la informació irrellevant que no aportï variació al contingut del text. Ha de poder introduir digressions en el text sense que distorsionin el fil argumental.
- Ha de poder dotar el text d'una **estructura lògica** per tal que no hi hagi incoherències. Ha de poder escriure un text clar que segueixi les convencions de la composició, sobre temes complexos, i n'ha de poder subratllar les idees principals i ampliar i defensar els seus punts de vista de manera elaborada, amb idees complementàries, justificacions i exemples pertinents, per arribar a una conclusió apropiada. Ha de poder simplificar, si cal, l'estructura de l'oració per tal de facilitar-ne la comprensió.
- Ha de poder seleccionar, ordenar i agrupar les idees per tal que hi hagi una **progressió**. Ha de poder dotar el text d'una progressió lineal (desenvolupament lògic de la informació), d'una progressió de tema constant (repetició periòdica del tema triat), o d'una progressió de temes derivats (successió de temes consecutius que són derivats dels altres).

Cohesió:

- Ha de poder escriure un text clar i coherent, perquè domina les articulacions gramaticals: ha de poder usar dels connectors per indicar clarament la relació entre les idees que expressa; ha de poder relacionar temporalment, sense cap problema, les idees que vol expressar (ús adequat dels temps verbals i del mode); ha de poder usar els mecanismes de referència: díctics (pronoms i adverbis amb referents dins el text: *jo, tu; demà, aquí*, etc.) i anàfores (repetició d'un element a través de pronoms, sinònims, etc.); ha de poder puntuar bé el.
- Ha de poder escriure tant oracions d'estructura simple (juxtaposicions i coordinacions), com d'estructura complexa (subordinació).

d) Competència lingüística:

- Ha de poder expressar amb una correcció suficient un repertori ampli de vocabulari, que li permetrà superar fàcilment els buits mitjançant circumloquis. Ha de poder expressar matisos subtils de significat.
- Té un bon domini d'expressions idiomàtiques i de mots col·loquials. Ha de poder incorporar al seu discurs bona part de les locucions, dels refranys i de les frases fetes de la llengua.
- Coneix i usa els neologismes més habituals que s'incorporen progressivament a la llengua.
- Ha de poder mantenir de manera consistent un grau alt de correcció gramatical; els errors són escassos, difícils de detectar i generalment els corregeix si revisa el text.
- Ha de poder recórrer als diferents mecanismes de formació de paraules. A partir d'una paraula coneguda ha de poder crear-ne de noves a través dels mecanismes de derivació i de composició.
- Té un coneixement ampli de com s'organitzen les relacions semàntiques de manera que ha de poder relacionar, gairebé sempre, les paraules amb el context (referència, connotació, sentit figurat, doble sentit) i ha de poder establir relacions semàntiques entre diferents paraules a través dels recursos de sinonímia, antonímia i hiponímia.
- Els textos no contenen faltes d'ortografia o en contenen només referides a casos excepcionals d'alguns aspectes concrets.

2.5 Expressió i interacció oral

La persona que opta al certificat del nivell C1 s'ha de poder expressar oralment amb claredat, fluïdesa i espontaneïtat sense esforç, sobre temes personals o de la seva especialitat. Si s'adona que alguna expressió pot provocar ambigüitats, gairebé sempre ha de poder ser prou hàbil per rectificar-la.

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder intercanviar informació amb un interlocutor sense problemes.

a) Competència funcional:

- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de poder usar diferents **categories textuais**, que li serviran per definir l'ús funcional del text escrit:
  - **Descripció.** Ha de poder fer descripcions elaborades, sobre una àmplia gamma de temes, integrant-hi subtemes, desenvolupant punts particulars i acabant amb una conclusió apropiada.
  - **Narració.** Ha de poder contar, d'una manera clara, qualsevol circumstància, integrant-hi temes secundaris i desenvolupant diferents punts de vista fins arribar a una conclusió apropiada.
  - **Comentari.** Ha de poder explicar, il·lustrar o criticar el sentit d'un text.
  - **Instruccions.** Ha de poder instruir sobre qualsevol tema, concret o abstracte, amb adequació a qualsevol situació, sigui qui sigui l'oient.
  - **Argumentació.** Ha de poder parlar, de manera clara, fluida i prou convincent, sobre aspectes externs que presenten una argumentació ben estructurada, i defensar el seu punt de vista amb l'ajuda, si cal, d'arguments secundaris, de justificacions i d'exemples pertinents.
  - **Explicació.** Ha de poder parlar sobre qualsevol tema de caràcter personal o general, per mostrar aquest tema objectivament, amb una estructura lògica i eficaç que ajudi l'oient a fixar-se en els punts més significatius i a recordar-los.
  - **Discursos creatius.** Ha de poder emetre oralment textos literaris, bé llegits, bé improvisats, de manera clara i fluida i amb un estil apropiat al gènere adoptat (contes, rondalles, poemes, gloses, etc.).
- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de dominar diferents **gèneres discursius**: missatges en contestador automàtic, missatges per megafonia, informació meteorològica,

lectura pública (p. e. un pregó), presentació d'un personatge o d'un acte públic, classe, pregó, míting, conversa acara a cara, conversa telefònica, intervenció en un debat o una taula rodona.

- La persona que opta al certificat del nivell C1 ha d'analitzar, de manera intuïtiva, **els elements de la situació de comunicació** (emissor, receptor, propòsit, etc.) i, segons aquests elements, ha de poder utilitzar adequadament les mateixes **funcions lingüístiques** que els parlants dels nivells A2, B1 i B2.

b) Competència sociolingüística:

La persona que opta al certificat del nivell C1 ha de ser conscient de la **variació lingüística** i dels **diferents nivells de formalitat**, i tenir el coneixement i les habilitats bàsiques per tractar la dimensió social de la llengua: ha de poder ajustar el que diu i la manera de dir-ho a la situació i al destinatari, i adoptar un nivell de formalitat adequat a les circumstàncies; pot utilitzar la llengua de manera flexible i efectiva en les relacions socials, incloent-hi els usos emocionals, al·lusius i humorístics; segons el context i la situació que envolten l'acte de parla, ha de poder usar un tractament o un altre (*tu – vos – vostè*); ha de poder referir-se a una tercera persona amb el tractament adequat (*ell – el senyor – mossèn – l'amo*, etc.); ha de poder establir qualsevol contacte social utilitzant les fórmules de cortesia més habituals relatives a salutacions (*hola, bon dia*), comiats (*adéu, fins demà*), presentacions (*som en...*), peticions, agraïments i excuses (*mana?, per favor, gràcies, em sap greu, perdoni?*).

c) Competència discursiva:

Adequació:

La persona que opta al certificat del nivell C1 s'ha de poder fer entendre mantenint la fluïdesa i l'espontaneïtat sense gaire esforç i utilitzant una entonació adequada per transmetre d'una manera precisa matisos subtils de significat. Només un tema conceptualment difícil pot obstaculitzar la fluïdesa natural del discurs:

- Ha de poder utilitzar circumloquis i paràfrasis per dissimular les mancances de lèxic i d'estructura.
- Ha de poder evitar una dificultat i reformular el que vol dir sense interrompre del tot el discurs.

- Ha de poder escollir la formulació apropiada d'un repertori lingüístic ampli per expressar clarament i sense restriccions el que vol dir.
- Ha de poder afrontar possibles preguntes que sorgeixin a partir d'una exposició seva, però pot ser que n'hagi de fer repetir alguna si la parla és ràpida.
- Ha de poder trobar sovint la manera de comunicar les idees principals que vol transmetre explotant tots els recursos disponibles i limitant el missatge a allò que recorda o als mitjans d'expressió que trobi per expressar-se:
  - Ha de poder definir les característiques d'alguna cosa concreta, el nom de la qual no recorda.
  - Ha de poder expressar el sentit d'una paraula donant el significat d'una altra paraula.
  - Ha de poder utilitzar una paraula senzilla que signifiqui alguna cosa semblant al concepte que vol transmetre i sol·licitar-ne l'adequació.

Coherència:

- Ha de poder seleccionar la **informació** i mesurar-ne la quantitat i la qualitat. Ha de poder evitar l'excés d'incisos explicatius, la repetició innecessària de mots i d'idees, i la informació irrellevant, que no aportaria variació al contingut del discurs. Ha de poder introduir digressions en el discurs sense que en distorsionin el fil argumental.
- Ha de poder dotar el text d'una **estructura lògica** per tal que no hi hagi incoherències. Ha de poder presentar temes complexos amb seguretat davant d'un públic que els desconex, i n'ha de poder subratllar les idees principals i ampliar i defensar els seus punts de vista de manera elaborada, amb idees complementàries, justificacions i exemples pertinents, per arribar a una conclusió apropiada. Ha de poder simplificar, si cal, l'estructura de l'oració per tal de facilitar-ne la comprensió.
- Ha de poder seleccionar, ordenar i agrupar les idees per tal que hi hagi una **progressió temàtica**: progressió lineal (desenvolupament lògic de la informació), progressió de tema constant (repetició periòdica del tema triat), o progressió de temes derivats (successió de temes consecutius que són derivats dels altres).

Cohesió:

- Ha de poder emetre un discurs clar i coherent, perquè domina les articulacions gramaticals del discurs: ha de poder usar els connectors de què disposa la llengua per indicar clarament la relació entre les idees que expressa; ha de poder relacionar temporalment les idees que vol expressar (ús adequat dels temps verbals i del mode); ha de poder usar mecanismes variats de referència, com ara díticis (pronoms i adverbis amb referents dins el text: *jo, tu; demà, aquí*, etc) o anàfores (repetició d'un element a través de pronoms, sinònims, etc.); ha de poder recórrer a les diferents formes del discurs (directe i indirecte) i, fins i tot, alternar-los.

- Ha de poder emetre oracions tant d'estructura simple (juxtaposicions i coordinacions repetitives), com d'estructura complexa (subordinació). Ha d'evitar, de fet, l'abús de frases d'estructura simple.
- Ha de poder recórrer a l'entonació i als espais de silenci per dotar el discurs de cohesió. Ha de poder variar l'entonació de la corba melòdica de l'oració correctament a fi d'expressar matisos subtils de significat.

d) Competència lingüística:

- Ha de poder expressar amb una correcció suficient un repertori ampli de vocabulari, que li ha de permetre superar fàcilment els buits mitjançant circumloquis. És difícil de detectar la recerca d'expressions i d'estratègies d'evitació. Ha de poder expressar, fins i tot, amb prou precisió, matisos subtils de significat.
- Ha de tenir un bon domini d'expressions idiomàtiques i de mots col·loquials. Ha de poder incorporar al seu discurs bona part de les locucions, dels refranys i de les frases fetes de la llengua.
- Ha de conèixer i usar els neologismes que s'incorporen progressivament a la llengua.
- Ha de mantenir un grau alt de correcció gramatical sigui quin sigui el tipus de discurs que emet; els errors són escassos, i generalment els ha de poder corregir si se n'adona.
- Ha de poder recórrer als diferents mecanismes de formació de paraules. A partir d'una paraula coneguda, ha de poder crear-ne de noves a través dels mecanismes de derivació i de composició.
- Ha de tenir un coneixement ampli de com s'organitzen les relacions semàntiques de manera que ha de poder relacionar, gairebé sempre, les paraules amb el context (referència, connotació, sentit figurat, doble sentit) i ha de poder establir relacions semàntiques entre diferents paraules a través dels recursos de sinonímia, antonímia i hiponímia.
- Ha de poder pronunciar correctament tots els sons catalans, gairebé sense interferència d'altres llengües, amb els emmudiments, les sonoritzacions i les assimilacions pertinents.
- Ha de poder respectar la prosòdia de la frase, tant en un discurs improvisat, com en un discurs llegit. Esporàdicament poden aparèixer traces de la seva llengua d'origen quan parla català.
- Ha de poder variar l'entonació i la corba melòdica de l'oració correctament a fi d'expressar matisos subtils de significat.

e) Interacció

- Ha de poder escollir una expressió adequada entre un repertori disponible de funcions del discurs per introduir els seus comentaris amb la finalitat de prendre la paraula o mantenir-la i relacionar amb habilitat les seves pròpies intervencions amb les dels altres interlocutors.
- Ha de poder utilitzar la llengua en societat amb flexibilitat i eficàcia, incloent-hi usos afectius, al·lusius o humorístics.
- Ha de poder intervenir en la conversa respectant els torns de paraula.
- Ha de dominar un ampli repertori lèxic que li permeti superar hàbilment les deficiències amb perífrasis. Quan participa en una conversa, no s'ha d'observar una recerca gaire evident d'expressions o d'estratègies d'evitació.

- Ha de poder conversar en qualsevol situació de la vida personal i social amb flexibilitat i eficàcia.
- Ha de poder seguir fàcilment interaccions complexes a tres bandes en un grup de debat i participar-hi, fins i tot quan es tracten temes abstractes, complexos i no familiars.
- Ha de poder defensar la seva posició formalment i de manera convincent, responent a les preguntes i comentaris així com als contraarguments amb fluïdesa i espontaneïtat, i d'una manera adequada, tot i que l'interlocutor sigui un parlant nadiu.
- Pot fer avançar la feina convidant altres persones a afegir-s'hi, a dir el que pensen, etc.
- Pot esbossar de manera prou clara una qüestió o un problema, especular sobre les causes i les conseqüències, i valorar els avantatges i els inconvenients dels diferents enfocaments que s'han plantejat durant la conversa.
- Pot mantenir lingüísticament una negociació per trobar una solució a una situació conflictiva, com una multa immerescuda, una responsabilitat financera pels desperfectes ocasionats en un habitatge, una denúncia en relació amb un accident...
- Pot exposar les seves raons per obtenir una indemnització utilitzant un discurs prou convincent i definint els límits de les concessions que està disposat a fer.
- Pot exposar un problema que ha sorgit i deixar clar que el proveïdor d'un servei o el client ha de fer una concessió.
- Pot comprendre i intercanviar informacions complexes i opinions sobre una extensa gamma de temes relacionats amb la seva professió.
- Pot participar plenament en una entrevista com a entrevistador o com a entrevistat, desenvolupar o valorar els punts discutits de manera fluida i sense cap ajuda, i utilitzar bé les interjeccions.
- Pot escollir una expressió adequada d'un repertori disponible de funcions discursives per començar cadascun dels seus comentaris de manera apropiada, amb l'objectiu de prendre la paraula o per guanyar temps i conservar-la mentre reflexiona.
- Pot relacionar hàbilment la pròpia contribució amb la dels altres interlocutors.
- Pot formular preguntes per comprovar que ha comprès el que l'interlocutor ha intentat dir i fer aclarir allò que no ha acabat d'entendre.